

Kommentar

Et pedagogisk reisebrev fra Beijing

合作

[cooperation, collaboration, teamwork]

En delegasjon av barnehageledere, forskere og organisasjonsfolk fra Norge og Danmark deltok på en studiereise til Beijing i september 2017. Reisen var tilrettelagt av Konfuciusinstituttet, som holder til på institutt for læring og filosofi ved Aalborg Universitet. Deltakerne besøkte fakulteter og avdelinger ved Beijing Normal University samt skoler og barnehager. Formålet med turen var å gi deltakerne innsikt i hvordan kinesiske barnehager fungerer, hvilke pedagogiske prinsipper man følger og hvilke utfordringer man kjemper mot i Kina. Videre skulle turen også legge opp til dansk-norsk-kinesiske samarbeidsprosjekter, hvor praktikere fra barnehager i Danmark og Kina samt forskere fra henholdsvis Aalborg Universitet (AAU), Høgskolen i Innlandet og Beijing Normal University (BNU) kunne bidra med viten og kompetanse.

Det merkes at vi er i det landet med den største befolkning i verden, med 1,36 milliarder innbyggere. I Beijing bor det 23 millioner mennesker, men Beijing er kun den tredje største byen i Kina. I dette enorme landet skal det drives barnehager og skoler for alle barn og unge. Det er 140 millioner barn i aldersgrup-

pen 0–6 år, og de utgjør en femtedel av jordens befolkning i denne aldersgruppen. I grunnskolen og videregående opplæring er det ca. 14 millioner lærere, nesten tre ganger den norske befolkningen. De skal utdannes, og de får også etter- og videreutdanning.

Dette er tall som er vanskelige å begripe. Disse tallene representerer først og fremst mennesker og en kultur som må oppleves. Det bildet vi hadde med oss til Kina er et helt annet enn det vi tar med oss derfra. Det sterkt disiplinerte samfunn med et undertrykkende, nesten diktatorisk, styresett som vi får i både norske og danske media, møter vi ikke. Vi møter mennesker i skoler og barnehager som reflekterer og diskuterer, og professorer som åpent drøfter og kritiserer skole- og barnehagepolitikk. Denne åpne, reflekterte og kritiske innstillingen overrasket oss.

Men denne kritikken er ikke individualisert og uten retning. Den er forankret i en sterk kollektiv kultur som de uttrykker at gir en forpliktelse. Alle er en del av et fellesskap, og man skal respektere og betale noe tilbake til samfunnet, både direkte og indirekte. Denne dype forpliktelsen kom klart til uttrykk da en av professorene fikk spørsmål om relasjonen mellom elev og lærer og hvorfor den er så viktig. Han svarte med et kinesisk ordtak: «Hvis du har vært lærer for en elev er du hans far for resten av livet.» Det innebærer også at eleven oppfatter seg som lærerens barn. For oss ga dette en helt annen dimensjon til hva en relasjon innebærer. Her kan vi snakke om betingelsesløs inkludering i et fellesskap.

Denne kollektive og inkluderende tilnærmingen møter vi direkte i barnehager og skoler som vi besøker. Beijing Normal University Kindergarden er en barnehage med 820 barn i alderen 2–5 år. I tillegg hadde denne barnehagen fem andre geografisk adskilte avdelinger eller enheter, slik at det til sammen var 3 200 barn der. Vi er enige om at vi aldri har vært i en barnehage med en slik gjennomgående kvalitet. Barnehagens overordnede mål var tilknyttet en barnesentrert pedagogikk, og kunne passet for enhver barnehage i Skandinavia. Alt var gjennomtenkt og gjennomført ned til minste detalj. Det vil si at praksis og utforming av barnehagen hele tiden kunne begrunnes ut fra de målene som var satt.

Flere av de ansatte hadde mastergrad, to av tre hadde barnehagelærerutdanning, og alle ansatte var forpliktet til å videreutvikle egen kompetanse. Denne videreutviklingen av praksis foregikk også i barnehagen gjennom refleksjon og samarbeid. For å videreutvikle kvaliteten samarbeidet barnehagen nært med universitet og var involvert i forskningsprosjekter. Lederen framsto som enormt reflektert og overbevisende og kunne begrunne valgene som var tatt for denne institusjonen. Vi så hele tiden sterkt tilstedeværende barnehagelærere, og vi så aldri de voksne snakke med hverandre. Vi så heller ingen tegn på undertrykkende disiplinering av barn.

Zhouguancun no. 3 primary school er en skole som dekker fjerde til sjetten trinn, og har 48 klasser med til sammen 1 451 elever, det vil si 16 paralleller på hver trinn. Skolen er fire år gammel, og skolebygningen er pedagogisk grunnleggende gjennomtenkt. Størrelsen er her ingen utfordring, men innebærer i langt større grad store pedagogiske muligheter som også var utnyttet til det fulle. Skolen er organisert i fire etasjer som hver har sin headmaster («a school within the school»), og i hver etasje er det enheter på tre klasser – en fjerde-, femte- og sjetteklasser som hadde hvert sitt klasserom. Disse klasserommene kunne åpnes,

og de hadde dessuten store fellesarealer. I midten av hver etasje var det en rekke spesialrom knyttet til fag som moralsk utvikling (kinesiske verdier og tradisjon), sjakk, sløyd, musikk, billedkunst, kalligrafi, datateknologi og vitenskap). Ut over dette var det fellesrom for fysisk aktivitet for hele skolen i en fantastisk idrettshall, og en kantine som kunne servere alle 1 450 elever varm lunsj hver dag.

I skoleporten er det installert tre klokker som symboliserer et viktig verdigrunnlag for skolen. Den øverste klokken viser fortiden eller den kinesiske tradisjonen, den midterste nåtiden og den nederste fremtiden tilknyttet spesielt teknologi. Vi bruker ikke begrepet klasse, uttrykte rektoren, men vi omtaler klassen som vår familie. Undervisningen i skolen skal bidra til en varm og felles samarbeids læring med stor vekt på prosjektorienterte tilnærminger. Skolen har tre støttesystemer tilknyttet elevenes læring og som også understreker det viktige i læring. Det læringsorienterte systemet tilknyttet den kognitive utviklingen, det atferdsorienterte systemet tilknyttet elevenes sosiale og moralske utvikling og det økologiske systemet relatert til miljøet i og utenfor skolen. Skolen legger stor vekt på å samarbeide nært med foreldre, og elevene får aldri mer enn 30 minutter med hjemmearbeid.

Rektor uttrykte at det vi nå vektlegger mest er å lære elevene å fiske, ikke bare la de få fisk. De arbeidet intenst med å få elevene og foreldrene til å være mindre interesserte i karakterer og mer interesserte i læringsprosesser. Da rektor fikk spørsmål om hva som var den største utfordringen i skolen, var svaret kort og konsist. Det er å bidra til kjerneoppgaven best mulig, som er læring og utvikling for hvert enkelt barn. Her var det koherens på alle områder, noe som også kom til uttrykk i diskusjoner med lærere på skolen. Lærerne viste stor interesse for skandinavisk pedagogikk, og de var samtidig i høyeste grad i stand til å forklare egne pedagogiske tilnærminger.

Vi er bevisste på at vi ikke ut fra dette kan uttrykke oss i generelle vendinger om kinesisk skole eller barnehage, til det er landet altfor stort. Hensikten med denne korte fortellingen er heller ikke å uttrykke oss om det kinesiske utdanningssystemet. Hensikten er å formidle at vi har vært i barnehager og skoler med høy kvalitet og møtt meget reflekterte lærere og ledere. Det vi har sett, er det så absolutt mulig å lære mye av. Dette

handler ikke primært om kulturelle forskjeller, men om universell pedagogisk kvalitet.

Professor Thomas Nordahl og førstelektor Anne-Karin Sunnevåg, begge fra Høgskolen i Innlandet, samt lektor Søren Frimann og seniorrådgiver Ole Hansen, begge fra institut for Læring og Filosofi ved Aalborg Universitet